

BESLUT "NATURRESERVAT VINDFÖRBERGS UDDE": 1978-12-18
SKÖTSELPLAN "NATURRESERVAT VINDFÖRBERGS UDDE"

LÄNSSTYRELSEN KOPPARBERGS LÄN
Naturvårdsenheten

BESLUT: 1978-12-18
DNR: 11.1211-593-75 (2031)

NATURRESERVAT

BESKRIVNING AV RESERVATET

Reservatets benämning: Vindförbergs udde
Kommun: Rättvik
Socken: Ore
Fastigheter: Ore Kronopark 1:100
Lägesbeskrivning: Topografisk karta 14F Rättvik NV
koord x=6783 y=1465
Gränser: Se bifogad karta
Areal: 15 ha
Naturvårdsförvaltare: Skogsvårdsstyrelsen
Markägare: Rättviks kommun

GRUND FÖR BESLUTET

Vindförbergs udde utgör en del av Rättviksåsen som sträcker sig från Rättvik via Oresjön, vidare norrut längs Oreälvens dalgång. Åsen höjer sig ca 30 meter över Oresjön, vilket gör att den tallklädda udden utgör ett markant inslag i naturmiljön och är ett attraktivt strövområde.

Längst söderut på udden finns ett gravfält från ca 400 år e Kr. Gravfältet har lagts på en boplats från ca 2 000 år f Kr.

Förordnandet syftar till att bevara miljön på Vindförbergs udde ur såväl friluftslivets- som kulturell- och geovetenskaplig synvinkel.

Med stöd av 7 § naturvårdslagen (1974:1025) förklarar länsstyrelsen det område som utmärkts på bifogad karta som naturreservat. Tidigare beslut från den 28 april 1926 upphävs härmed.

RESERVATSFÖRESKRIFTER

För att trygga ändamålet med reservatet förordnar länsstyrelsen med stöd av 8-10 §§ naturvårdslagen och 9 § naturvårdsförordningen (1976:484) att nedan angivna föreskrifter skall gälla beträffande området.

A. FÖRESKRIFTER JÄMLIKT 8 § NATURVÅRDSLAGEN ANGÅENDE INSKRÄNKNING I MARKÄGARES OCH ANNAN SAKÄGARES RÄTT ATT FÖRFOGA ÖVER FASTIGHET INOM OMRÅDET

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar skall förbud gälla att

- uppföra byggnad,
- bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar områdets topografi och landskapets allmänna karaktär, yt- eller dräneringsförhållanden som att gräva, spränga, muddra, borra, schakta, dika, dämna, dränera, utfylla, plöja eller utföra annan markbearbetning,
- anlägga väg, stig eller parkeringsplats utöver vad som framgår av skötselplan
- dra fram mark- eller luftledning,
- uppföra radiomast, antenn eller liknande,
- anordna upplag annat än tillfälligt i samband med områdets skötsel,
- avverka eller utföra annan skogsvårdande åtgärd utöver vad som framgår av skötselplan,
- anbringa tavla, plakat, affisch, skylt, inskrift eller därmed jämförlig anordning - informations- och fridlysnings- tavlor undantagna,
- uppföra stängsel eller andra hägnader,
- anlägga brygga brygga eller annan anordning som förändrar naturmiljön.

Föreskrifterna nedan under punkt C gällande allmänheten gäller även markägare och innehavare av särskild rätt.

B. FÖRESKRIFTER JÄMLIKT 9 § NATURVÅRDSLAGEN ANGÅENDE MARKÄGARES OCH ANNAN SAKÄGARES SKYLDIGHET ATT TÅLA VISST INTRÅNG

Markägare och annan innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att de åtgärder vidtages inom området som framgår av till detta beslut fogad skötselplan.

C. FÖRESKRIFTER JÄMLIKT 10 § NATURVÅRDSLAGEN OM VAD ALLMÄNHETEN HAR ATT IAKTTAGA INOM RESERVATET

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar skall förbud gälla att

- skada fast naturföremål eller ytbildning,
- bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar, skada vegetationen i övrigt t.ex. genom att gräva upp örter, gräs, mossor eller lavar,
- göra upp eld,
- tälta eller uppställa husvagn,
- framföra motordrivet fordon,
- rida.
- medföra ej kopplad hund.

D. BESTÄMMELSER JÄMLIKT 9 § NATURVÅRDSFÖRORDNINGEN OM VÅRD OCH FÖRVALTNING

Syftet med vården och förvaltningen

Reservatet skall vårdas så att nuvarande naturmiljö i möjligaste mån bibehålls.

Skötselplan

Länsstyrelsen meddelar föreskrifter om vården av reservatet genom att fastställa bifogade skötselplan.

Reservatet skall utmärkas i enlighet med av statens naturvårdsverk utfärdade anvisningar.

Naturvårdsförvaltare

Naturreservatet skall förvaltas av skogsvårdsstyrelsen i samråd med markägaren.

Samråd

Samråd skall vid förvaltningen fortlöpande äga rum med länsstyrelsen.

Beslut i detta ärende har fattats av styrelsen. I beslutet deltog landshövding Bengt Olsson jämte ledamöterna Sven Bergström, Edvin Ekholm, Emil Ericson, Bertil Helldin, Birgit Hjalmarsson, Rune Karlsson, Torris Lars Larsson, Göte Nordström, Bengt Nylund, Rolf Rämgård, Nils Steiving och Anna-Lena Winge.

I den slutliga handläggningen deltog även länsråd Åke Etsare, tf överlantmätare Sten Ahlmark, förste länsassessor Stig Holback, förste byråinspektör Hannes Mellquist, länsarkitekt Nils Nyberg, naturvårdsdirektör Carl Sundt, länsantikvarie Bengt Åkerlund och byrådirektör Björn Ströberg, föredragande.

Detta beslut kan överklagas hos jordbruksdepartementet, se bilaga.

Bengt Olsson

Björn Ströberg

Bilagor:
Besvärshänvisning form 6 a
Skötselplan
Karta

NATURRESERVAT

SKÖTSELPLAN VINDFÖRBERG

UPPRÄTTAD AV SKOGSVÅRDSSTYRELSEN I KOPPARBERGS LÄN

FASTSTÄLLD AV LÄNSSTYRELSEN I KOPPARBERGS LÄN

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET VINDFÖRBERGS UDDE
(Riksreg. nr 48)

Följande skötselplan över naturreservatet Vindförbergs udde i Rättviks kommun är upprättad i mars 1978 av skogsvårdsstyrelsen i Kopparbergs län på grundval av inventering och åtgärdsförslag som utförts. Planen består av tre delar en allmän del, en dispositions- och skötselplan för mark samt en dispositions- och åtgärdsplan för friluftsanordningar. Skötseldelen är upprättad för en tid av 10 år, varefter en revidering bör ske.

1. ALLMÄN BESKRIVNING AV NATURRESERVATET JÄMTE FÖRESKRIFTER

1.1 Allmän beskrivning

1.1.1 Data

Avsatt år	1978	
Areal		15 ha
Kommun		Rättvik
Läge		Omedelbart öster om skolan i Furudal. Top.karta 14 F Rättvik NV Ek.karta 14 F 6c, 6d
Gränser		Se karta bil 2
Syfte		Att bevara miljön på udden

ur såväl friluftslivets som kultu-
rell- och geovetenskaplig synvinkel.

Fastighet	Ore kronopark 1:100
Ägare	Rättviks kommun
Förvaltare	Skogsvårdsstyrelsen

1.1.2 Naturförhållanden

Reservatet består av en ås, som ingår i den s.k. Rättviksåsen. Åsen, som längre söderut går förbi Sunnanhed, dyker upp ur Oresjön som den i det närmaste 30 m höga Vindförbergsudden SO om Furudals station. Fortsättningen norrut tycks gå utmed västsidan av Tillhedstjärn upp till Furudals bruk.

I de höga-åskullarna vid Vindförbergsudden och längre norrut upp mot Tillhedstjärn är materialet grovt och rikt på sten och block. Åsen är bevuxen med tallskog av varierande ålder. Fältskiktet domineras av blåbärs- och lingonris medan bottenskiktet består av mossor och lavar. Ett stort och välkänt gravfält är beläget ytterst på udden.

1.1.3 Kommunikationer

Bilväg finns fram till skolan varifrån en fin stig leder genom reservatet fram till fornminnet.

1.1.4 Föreskrifter

Reservatsföreskrifter:

För att trygga ändamålet med reservatet förordnar länsstyrelsen med stöd av 8-10 §§ naturvårdslagen och 9 § naturvårdsförordningen (1976:484) att nedan angivna föreskrifter skall gälla beträffande området.

A. FÖRESKRIFTER JÄMLIKT 8 § NATURVÅRDSLAGEN ANGÅENDE INSKRÄNKNING I MARKÄGARES OCH ANNAN SAKÄGARES RÄTT ATT FÖRFOGA ÖVER FASTIGHET INOM OMRÅDET

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar skall förbud gälla att

- uppföra byggnad,
- bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar områdets topografi och landskapets allmänna karaktär, yt- eller dräneringsförhållanden som att gräva, spränga, muddra, borra, schakta, dika, dämna, dränera, utfylla, plöja eller utföra annan markbearbetning,
- anlägga väg, stig eller parkeringsplats utöver vad som framgår av skötselplan,
- dra fram mark- eller luftledning,
- uppföra radiomast, antenn eller liknande,
- anordna upplag annat än tillfälligt i samband med områdets skötsel,
- avverka eller utföra annan skogsvårdande åtgärd utöver vad

- som framgår av skötselplan,
- anbringa tavla, plakat, affisch, skylt, inskrift eller därmed jämförlig anordning - informations- och fridlysnings-tavlor undantagna,
 - uppföra stängsel eller andra hägnader,
 - anlägga brygga eller annan anordning som förändrar naturmiljön,

Föreskrifterna nedan under punkt C gällande allmänheten gäller även markägare och innehavare av särskild rätt.

B. FÖRESKRIFTER JÄMLIKT 9 § NATURVÅRDSLAGEN ANGÅENDE MARKÄGARES OCH ANNAN SAKÄGARES SKYLDIGHET ATT TÅLA VISST INTRÅNG

Markägare och annan innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att de åtgärder vidtages inom området som framgår av till detta beslut fogad skötselplan.

C. FÖRESKRIFTER JÄMLIKT 10 § NATURVÅRDSLAGEN OM VAD ALLMÄNHETEN HAR ATT IAKTTAGA INOM RESERVATET

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar skall förbud gälla att

- skada fast naturföremål eller ytbildning,
- bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar, skada vegetationen i övrigt t.ex. genom att gräva upp örter, gräs, mossor eller lavar,
- göra upp eld,
- tälta eller uppställa husvagn,
- framföra motordrivet fordon,
- rida.
- medföra ej kopplad hund.

2. DISPOSITIONS- OCH SKÖTSELPLAN

2.1 Allmän målsättning

Reservatet skall vårdas så att nuvarande naturmiljö i möjligaste mån bibehålls.

2.2 Detaljbeskrivning och detaljåtgärder

Beskrivning och karta har indelats i skötselområden. Varje sådant område har beskrivits med ledning av inventering varjämte angivits målsättning för skötsel samt åtgärder av engångs- och underhållskaraktär. Planen gäller för en 10-års period.

Skötselområde 1

Beskrivning: Området består av 30 - 40 årig tät tallskog.

Målsättning: Att behålla ett relativt tätt bestånd som av-

skärmning mot fastigheten i väster.

Åtgärder:

Engångsåtgärd: -

Underhållsåtgärd: Vid behov utföres en försiktig gallring.

Skötselområde 2

Beskrivning: Området är bevuxen med olikåldrig tallskog. I anslutning till myren och i norra delen finns inslag av gran.

Målsättning: Att skapa ett grovt och stormhärdigt tallbestånd.

Åtgärder:

Engångsåtgärd: -

Underhållsåtgärd: Svaga gallringar bör utföras med ett jämt intervall på ca 10 år.

Skötselområde 3

Beskrivning: Området består av 15 - 20 årig tallungskog.

Målsättning: Att på sikt skapa ett grovt och ur friluftslivets synpunkt attraktivt tallbestånd.

Åtgärder:

Engångsåtgärd: En skogsvårdande röjning bör utföras.

Underhållsåtgärd: På sikt bör en svag gallring ske.

Skötselområde 4

Beskrivning: Området består av ett olikåldrigt tallbestånd.

Målsättning: Att på sikt skapa ett grovt och attraktivt tallbestånd.

Åtgärder:

Engångsåtgärd: Vid behov utföres en röjning bland ungtallar.

Underhållsåtgärd: En svag gallring utföres på sikt.

Skötselområde 5

Beskrivning: Området består av överståndare med ett ungt tallbestånd under. Lövinblandningen är på sina ställen relativt riklig.

Målsättning: Att bevara det äldre tallbeståndet samtidigt som man försöker föryngra skogen genom att låta vissa ungtallar komma upp. Det mesta lövet sparas för det vilda.

Åtgärder:

Engångsåtgärd: En röjning bland ungtallen bör utföras.

Underhållsåtgärd: Svaga gallringar med ett intervall på 10 år bör utföras.

Skötselområde 6

Beskrivning: Området består av en glest bevuxen myr. Tall dominerar men i kanterna finns relativt rikligt med löv.

Målsättning: Att bevara en trädbevuxen myr till gagn för det vilda.

Åtgärder:

Engångsåtgärd: -

Underhållsåtgärd: -

Skötselområde 7

Beskrivning: Området består av olikåldrig tallskog i slutningen ned mot myren.

Målsättning: Att bevara det äldre tallbeståndet samtidigt som man försöker föryngra skogen.

Åtgärder:

Engångsåtgärd: En röjning bör utföras.

Underhållsåtgärd: Svaga gallringar med ett intervall på ca 10 år bör utföras.

Skötselområde 8

Beskrivning: Området består av ett gammalt grustag, bevuxet med tät tallskog i 40-års åldern.

Målsättning: Att på lång sikt skapa ett grovt och stormhärdigt tallbestånd.

Åtgärder:

Engångsåtgärd: -

Underhållsåtgärd: Svaga gallringar med ett intervall på ca 10 år bör utföras.

Skötselområde 9

Beskrivning: Inom området finns ett järnåldersgravfält och en stenåldersboplats. Gravfältet består av 43 gravar markerade av runda stensättningar. Fynden från gravfältet härrör från 300-400-talen e.Kr. medan fynden från stenåldersboplatsen härrör från ca 2000 f.Kr.

Målsättning: Att bibehålla gravfältet i sitt nuvarande utseende.

Åtgärder: Området skall skötas i enlighet med av riksantikvarieämbetet upprättad detaljplan (bilaga 4).

Skötselområde 1-9

Efter stränderna runt hela reservatet bör röjningar utföras med jämna mellanrum. Lövträden prioriteras. Ilandflutna föremål och annat skräp bortplockas.

3. PLAN FÖR ANLÄGGNING OCH SKÖTSEL AV ANORDNINGAR FÖR REKREATION OCH FRILUFTSLIV

3.1 Allmänt

Planen har upprättats på basis av för naturreservatet angivet syfte samt med hänsynstagande till de naturoch landskapsvärden som klarlagts genom inventeringar.

3.2 Friluftsanordningar

Kraftiga bänkar utplaceras på lämpliga ställen och i lämpligt antal.

3.3 Information

3.3.1 Information

om reservatet bör delges allmänheten genom att beskrivning införs i Rättvik kommuns turistbroschyrer.

3.3.2 Informationsskyltar

enligt svensk standard och naturvårdsverkets rekommendationer skall uppsättas enligt bilaga 3.

3.4 Utmärkning

Reservatet skall utmärkas i enlighet med av statens naturvårdsverk utfärdade anvisningar.

3.5 Kommunikationer

Parkeringsplats finns i anslutning till skolan. Från p-platsen leder en stig genom reservatet.

3.6 Övrigt

En vägvisare i trä bör uppsättas vid parkeringsplatsen.